

בש"פ 3450/24 - עמית כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3450/24

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

העורר: עמית כהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים ב-מ"ת 45167-04-24 מיום 18.4.2024 שניתן על ידי השופט י' מינקביץ

תאריך הישיבה: י"ג בניסן התשפ"ד (21.04.2024)

בשם העורר: עו"ד ארז בר-צבי
בשם המשיבה: עו"ד גל הרניק בלום

החלטה

1. זהו ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט י' מינקביץ) במ"ת 45167-04-24 מיום 18.04.2024. בהחלטה נקבע, לאחר שיח ושיג שהתנהל בין באי-כוח הצדדים ובית המשפט, כי בקשת המדינה להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו תידון ביום 02.05.2024.

2. ביום 18.04.2024, הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו, ולנאשם נוסף, עבירות של חטיפה, סחיטה באיומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, ושימוש ברכב ללא רשות. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את השניים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

3. בדיון שהתקיים באותו היום בפני בית המשפט של המעצר, הסכים בא-כוח העורר על קיומו של ניצוץ ראיתי,

וביקש כי עותק של חומר החקירה יועבר אליו בדחיפות כדי שהבקשה תוכל להתברר כבר היום, 21.04.2024, וזאת תוך שהוא מסכים למעצרו של העורר עד החלטה אחרת. בא-כוח העורר הדגיש כי הוא סבור "שאין מקום להורות על הותרתו [של העורר - ח' כ'] במעצר בשלב כזה עד לאחר חג הפסח", וכי בנסיבות דן הוא מוכן לקיום דיון גם במהלך חול המועד. לשם שלמות התמונה יצוין, כי בא-כוח הנאשם הנוסף הסכים גם הוא לקיומו של ניצוץ ראייתי, ואף הסכים למעצרו של מרשו עד ליום 02.05.2024.

4. בהחלטה על קביעת מועד הדיון ליום 02.05.2024, נקבע, בעיקרו של דבר, כדלהלן: "לאחר שנתתי דעתי לבקשה, לא ראיתי מנוס מלקבוע את הדיון לאחר חופשת הפסח. קביעת הדיון ביום ראשון הקרוב [קרי היום, 21.04.2024 - ח' כ'] אינה ריאלית בשים לב להיקף חומר החקירה, ועל פי הכללים הנהוגים בבית משפט זה, אין לקבוע דיונים בתיקי מ"ת בימי חול המועד, אלא בנסיבות חריגות שאינן מתקיימות במקרה זה".

5. מכאן הערר שלפניי שהוגש בו ביום שניתנה החלטת בית המשפט המחוזי - 18.04.2024. בערר נטען כי העורר עומד על חפותו, וכי מכיוון שעסקינן בדיני מעצרים לא ניתן להלום את ה'כללים' שהוזכרו על-ידי בית משפט קמא, שמשמעותם היא הותרת אדם במעצר ארעי לתקופה של שבועיים ימים, מבלי לערוך בירור בשאלה אם קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו. אשר לקביעה בנוגע להיקף החומר נטען כי "מדובר בתיק בהיקף של קלסר אחד בלבד ומכל מקום שאלת היקף החומר אינה מעניינת של בית המשפט. ככל שב"כ העורר מוכן לקחת על עצמו את לימוד החומר בפרק זמן זה".

6. בדיון שהתקיים לפניי היום, הביעו הצדדים את הסכמתם להמלצתי, שתפורט להלן; ובשים לב לחשיבות העקרונית של הדברים, אפרט בקצרה את טעמי להמלצה זו.

7. ראשית יוער, כי עצם הגשת ערר על קביעת מועד דיון איננה מובנת מאליה. עסקינן במה שמכונה בפסיקה 'ערר ביניים'; ולגבי הליכים מעין אלו נקבע כי ככלל אין להידרש להם, אלא בהתקיימן של נסיבות חריגות (בבש"פ 8909/23 קוממי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 סיפא (01.01.2024)). עם זאת, לאחר עיון בחומר שבכתב ושמיעת באי-כוחם של הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, מצאתי כי מתעורר קושי של ממש בהותרת החלטת בית המשפט המחוזי על כנה.

8. דעתי אינה נוחה, בלשון המעטה, מקביעת בית המשפט קמא שלפיה, ככלל, אין זה נהוג לקיים דיונים בבקשות מעצר עד תום ההליכים במהלך פגרת חג הפסח. כידוע, לכל נאשם בהליך פלילי, קיימת זכות יסודית לכפור באשמתו ולטעון כי לא הובאו ראיות לכאורה שיוכלו להצדיק את מעצרו. כאשר נאשם עושה כן, על בית המשפט של המעצר לדון בטענותיו בהקדם האפשרי, על מנת שהלה לא ייוותר במעצר במידה העולה על הנדרש (עיקרון זה מעוגן בסעיפים 5 ו-8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו; והוא הוכר ביחס למעצרים, באופן ספציפי, בסעיף 21(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996). אמנם, לעתים יש והתשתית הראייתית בתיק היא מורכבת ומסועפת, כך שלא ניתן לקיים דיון ענייני וסדור בבקשת המעצר אלא כעבור תקופה מסוימת. ואולם, כאשר בא-כוחו של הנאשם מצהיר כי ביכולתו ללמוד את הראיות בתיק בתוך ימים ספורים ולהיערך לדיון - ברי כי אין בעובדה שמדובר בימים של חול המועד, כדי למנוע מהנאשם את זכותו להישמע בפני בית המשפט בתוך זמן סביר. קל וחומר שאין מקום לקבוע כי הנאשם ייוותר במעצר למשך שבועיים תמימים, כבענייננו, מבלי שנערך דיון ראשוני בחומר הראיות, כאשר הנאשם כופר במיוחס לו ומבקש לטעון כי לא קיימת עילה למעצרו.

9. זאת ועוד, עצם קיומם של נהלי עבודה מעין זה שפורט על-ידי בית משפט קמא, שאינם מוכרים וחשופים לציבור המתדיינים, מעוררים קושי בהקשרים של סדרי דין וזכויות נאשמים (ראו והשוו להחלטתי בבש"פ 2839/23 זאבי נ' מדינת ישראל (01.05.2023)). החלטת בית משפט קמא אף אינה מפרטת מהן "הנסיבות החריגות" שבהן יתאפשר לקבוע דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים במהלך ימי חול המועד; או מדוע ענייניו של העורר אינו בא בגדרן.

10. בנסיבות אלה, המלצתי בפני באי-כוח הצדדים כי הפרקליטות תדאג להעביר את חומר הראיות לידי הסניגור, תוך תיאום ביניהם באשר לאופן העברת החומרים, בהקדם האפשרי; וכי ייערך דיון בבקשת המעצר ביום רביעי הקרוב, 24.04.2024, שעה 09:30, בפני שופט תורן בבית המשפט המחוזי בירושלים. המלצתי זו התקבלה על-ידי באי-כוח הצדדים, וכך אני מורה. מזכירות בית המשפט המחוזי בירושלים מתבקשת לזמן את הצדדים לדיון כאמור.

11. העתק החלטתי זו יובא לידיעת בא-כוחו של הנאשם הנוסף, אשר במידת האפשר, ייערך לקיום הדיון בעניינו של מרשו באותו מועד.

12. הערר מתקבל אפוא כאמור בפסקה 10 לעיל.

ניתנה היום, י"ג בניסן התשפ"ד (21.4.2024).

שופט
